

ZAKON

O POTVRĐIVANJU IZMENA I DOPUNA KONVENCIJE O FIZIČKOJ ZAŠTITI NUKLEARNOG MATERIJALA

Član 1.

Potvrđuju se Izmene i dopune Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala usvojene 8. jula 2005. godine u Beču, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2.

Tekst Izmena i dopuna Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik, glasi:

AMENDMENT TO THE CONVENTION ON THE PHYSICAL PROTECTION OF NUCLEAR MATERIAL

1. The Title of the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material adopted on 26 October 1979 (hereinafter referred to as "the Convention") is replaced by the following title:

CONVENTION ON THE PHYSICAL PROTECTION OF NUCLEAR MATERIAL AND NUCLEAR FACILITIES

2. The Preamble of the Convention is replaced by the following text:

THE STATES PARTIES TO THIS CONVENTION,

RECOGNIZING the right of all States to develop and apply nuclear energy for peaceful purposes and their legitimate interests in the potential benefits to be derived from the peaceful application of nuclear energy,

CONVINCED of the need to facilitate international co-operation and the transfer of nuclear technology for the peaceful application of nuclear energy,

BEARING IN MIND that physical protection is of vital importance for the protection of public health, safety, the environment and national and international security,

HAVING IN MIND the purposes and principles of the Charter of the United Nations concerning the maintenance of international peace and security and the promotion of good-neighborliness and friendly relations and cooperation among States,

CONSIDERING that under the terms of paragraph 4 of Article 2 of the Charter of the United Nations, "All members shall refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any state, or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations,"

RECALLING the Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism, annexed to General Assembly resolution 49/60 of 9 December 1994,

DESIRING to avert the potential dangers posed by illicit trafficking, the unlawful taking and use of nuclear material and the sabotage of nuclear material and nuclear facilities, and noting that physical protection against such acts has become a matter of increased national and international concern,

DEEPLY CONCERNED by the worldwide escalation of acts of terrorism in all its forms and manifestations, and by the threats posed by international terrorism and organized crime,

BELIEVING that physical protection plays an important role in supporting nuclear non-proliferation and counter-terrorism objectives,

DESIRING through this Convention to contribute to strengthening worldwide the physical protection of nuclear material and nuclear facilities used for peaceful purposes,

CONVINCED that offences relating to nuclear material and nuclear facilities are a matter of grave concern and that there is an urgent need to adopt appropriate and effective measures, or to strengthen existing measures, to ensure the prevention, detection and punishment of such offences,

DESIRING to strengthen further international co-operation to establish, in conformity with the national law of each State Party and with this Convention,

effective measures for the physical protection of nuclear material and nuclear facilities,

CONVINCED that this Convention should complement the safe use, storage and transport of nuclear material and the safe operation of nuclear facilities,

RECOGNIZING that there are internationally formulated physical protection recommendations that are updated from time to time which can provide guidance on contemporary means of achieving effective levels of physical protection,

RECOGNIZING also that effective physical protection of nuclear material and nuclear facilities used for military purposes is a responsibility of the State possessing such nuclear material and nuclear facilities, and understanding that such material and facilities are and will continue to be accorded stringent physical protection,

HAVE AGREED as follows:

3. In Article 1 of the Convention, after paragraph (c), two new paragraphs are added as follows:

- (d) "nuclear facility" means a facility (including associated buildings and equipment) in which nuclear material is produced, processed, used, handled, stored or disposed of, if damage to or interference with such facility could lead to the release of significant amounts of radiation or radioactive material;
- (e) "sabotage" means any deliberate act directed against a nuclear facility or nuclear material in use, storage or transport which could directly or indirectly endanger the health and safety of personnel, the public or the environment by exposure to radiation or release of radioactive substances.

4. After Article 1 of the Convention, a new Article 1A is added as follows:

Article 1A

The purposes of this Convention are to achieve and maintain worldwide effective physical protection of nuclear material used for peaceful purposes and of nuclear facilities used for peaceful purposes; to prevent and combat offences relating to such material and facilities worldwide; as well as to facilitate cooperation among States Parties to those ends.

5. Article 2 of the Convention is replaced by the following text:

- 1. This Convention shall apply to nuclear material used for peaceful purposes in use, storage and transport and to nuclear facilities used for peaceful purposes, provided, however, that articles 3 and 4 and paragraph 4 of article 5 of this Convention shall only apply to such nuclear material while in international nuclear transport.
- 2. The responsibility for the establishment, implementation and maintenance of a physical protection regime within a State Party rests entirely with that State.
- 3. Apart from the commitments expressly undertaken by States Parties under this Convention, nothing in this Convention shall be interpreted as affecting the sovereign rights of a State.
- 4. (a) Nothing in this Convention shall affect other rights, obligations and responsibilities of States Parties under international law, in particular

the purposes and principles of the Charter of the United Nations and international humanitarian law.

- (b) The activities of armed forces during an armed conflict, as those terms are understood under international humanitarian law, which are governed by that law, are not governed by this Convention, and the activities undertaken by the military forces of a State in the exercise of their official duties, inasmuch as they are governed by other rules of international law, are not governed by this Convention.
- (c) Nothing in this Convention shall be construed as a lawful authorization to use or threaten to use force against nuclear material or nuclear facilities used for peaceful purposes.
- (d) Nothing in this Convention condones or makes lawful otherwise unlawful acts, nor precludes prosecution under other laws.

5. This Convention shall not apply to nuclear material used or retained for military purposes or to a nuclear facility containing such material.

6. After Article 2 of the Convention, a new Article 2A is added as follows:

Article 2A

1. Each State Party shall establish, implement and maintain an appropriate physical protection regime applicable to nuclear material and nuclear facilities under its jurisdiction, with the aim of:

- (a) protecting against theft and other unlawful taking of nuclear material in use, storage and transport;
- (b) ensuring the implementation of rapid and comprehensive measures to locate and, where appropriate, recover missing or stolen nuclear material; when the material is located outside its territory, that State Party shall act in accordance with article 5;
- (c) protecting nuclear material and nuclear facilities against sabotage;
and
- (d) mitigating or minimizing the radiological consequences of sabotage.

2. In implementing paragraph 1, each State Party shall:

- (a) establish and maintain a legislative and regulatory framework to govern physical protection;
- (b) establish or designate a competent authority or authorities responsible for the implementation of the legislative and regulatory framework; and
- (c) take other appropriate measures necessary for the physical protection of nuclear material and nuclear facilities.

3. In implementing the obligations under paragraphs 1 and 2, each State Party shall, without prejudice to any other provisions of this Convention, apply insofar as is reasonable and practicable the following Fundamental Principles of Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE A: *Responsibility of the State*

The responsibility for the establishment, implementation and maintenance of a physical protection regime within a State rests entirely with that State.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE B: *Responsibilities During International Transport*

The responsibility of a State for ensuring that nuclear material is adequately protected extends to the international transport thereof, until that responsibility is properly transferred to another State, as appropriate.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE C: *Legislative and Regulatory Framework*

The State is responsible for establishing and maintaining a legislative and regulatory framework to govern physical protection. This framework should provide for the establishment of applicable physical protection requirements and include a system of evaluation and licensing or other procedures to grant authorization. This framework should include a system of inspection of nuclear facilities and transport to verify compliance with applicable requirements and conditions of the license or other authorizing document, and to establish a means to enforce applicable requirements and conditions, including effective sanctions.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE D: *Competent Authority*

The State should establish or designate a competent authority which is responsible for the implementation of the legislative and regulatory framework, and is provided with adequate authority, competence and financial and human resources to fulfill its assigned responsibilities. The State should take steps to ensure an effective independence between the functions of the State's competent authority and those of any other body in charge of the promotion or utilization of nuclear energy.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE E: *Responsibility of the License Holders*

The responsibilities for implementing the various elements of physical protection within a State should be clearly identified. The State should ensure that the prime responsibility for the implementation of physical protection of nuclear material or of nuclear facilities rests with the holders of the relevant licenses or of other authorizing documents (e.g., operators or shippers).

FUNDAMENTAL PRINCIPLE F: *Security Culture*

All organizations involved in implementing physical protection should give due priority to the security culture, to its development and maintenance necessary to ensure its effective implementation in the entire organization.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE G: *Threat*

The State's physical protection should be based on the State's current evaluation of the threat.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE H: *Graded Approach*

Physical protection requirements should be based on a graded approach, taking into account the current evaluation of the threat, the relative attractiveness, the nature of the material and potential consequences associated with the unauthorized removal of nuclear material and with the sabotage against nuclear material or nuclear facilities.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE I: *Defence in Depth*

The State's requirements for physical protection should reflect a concept of several layers and methods of protection (structural or other technical, personnel and organizational) that have to be overcome or circumvented by an adversary in order to achieve his objectives.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE J: *Quality Assurance*

A quality assurance policy and quality assurance programmes should be established and implemented with a view to providing confidence that specified requirements for all activities important to physical protection are satisfied.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE K: *Contingency Plans*

Contingency (emergency) plans to respond to unauthorized removal of nuclear material or sabotage of nuclear facilities or nuclear material, or attempts thereof, should be prepared and appropriately exercised by all license holders and authorities concerned.

FUNDAMENTAL PRINCIPLE L: *Confidentiality*

The State should establish requirements for protecting the confidentiality of information, the unauthorized disclosure of which could compromise the physical protection of nuclear material and nuclear facilities.

4. (a) The provisions of this article shall not apply to any nuclear material which the State Party reasonably decides does not need to be subject to the physical protection regime established pursuant to paragraph 1, taking into account the nature of the material, its quantity and relative attractiveness and the potential radiological and other consequences associated with any unauthorized act directed against it and the current evaluation of the threat against it.

(b) Nuclear material which is not subject to the provisions of this article pursuant to sub-paragraph (a) should be protected in accordance with prudent management practice.

7. Article 5 of the Convention is replaced by the following text:

1. States Parties shall identify and make known to each other directly or through the International Atomic Energy Agency their point of contact in relation to matters within the scope of this Convention.
2. In the case of theft, robbery or any other unlawful taking of nuclear material or credible threat thereof, States Parties shall, in accordance with their national law, provide co-operation and assistance to the maximum feasible extent in the recovery and protection of such material to any State that so requests. In particular:

(a) a State Party shall take appropriate steps to inform as soon as possible other States, which appear to it to be concerned, of any theft, robbery or other unlawful taking of nuclear material or credible threat thereof, and to inform, where appropriate, the International Atomic Energy Agency and other relevant international organizations;

(b) in doing so, as appropriate, the States Parties concerned shall exchange information with each other, the International Atomic Energy Agency and other relevant international organizations with a view to protecting threatened nuclear material, verifying the integrity of the shipping container or recovering unlawfully taken nuclear material and shall:

- (i) co-ordinate their efforts through diplomatic and other agreed channels;
- (ii) render assistance, if requested;
- (iii) ensure the return of recovered nuclear material stolen or missing as a consequence of the above-mentioned events. The means of implementation of this co-operation shall be determined by the States Parties concerned.

3. In the case of a credible threat of sabotage of nuclear material or a nuclear facility or in the case of sabotage thereof, States Parties shall, to the maximum feasible extent, in accordance with their national law and consistent with their relevant obligations under international law, co-operate as follows:

- (a) if a State Party has knowledge of a credible threat of sabotage of nuclear material or a nuclear facility in another State, the former shall decide on appropriate steps to be taken in order to inform that State as soon as possible and, where appropriate, the International Atomic Energy Agency and other relevant international organizations of that threat, with a view to preventing the sabotage;
- (b) in the case of sabotage of nuclear material or a nuclear facility in a State Party and if in its view other States are likely to be radiologically affected, the former, without prejudice to its other obligations under international law, shall take appropriate steps to inform as soon as possible the State or the States which are likely to be radiologically affected and to inform, where appropriate, the International Atomic Energy Agency and other relevant international organizations, with a view to minimizing or mitigating the radiological consequences thereof;
- (c) if in the context of sub-paragraphs (a) and (b), a State Party requests assistance, each State Party to which a request for assistance is directed shall promptly decide and notify the requesting State Party, directly or through the International Atomic Energy Agency, whether it is in a position to render the assistance requested and the scope and terms of the assistance that may be rendered;
- (d) co-ordination of the co-operation under sub-paragraphs (a) to (c) shall be through diplomatic or other agreed channels. The means of implementation of this co-operation shall be determined bilaterally or multilaterally by the States Parties concerned.

4. States Parties shall co-operate and consult, as appropriate, with each other directly or through the International Atomic Energy Agency and other relevant international organizations, with a view to obtaining guidance on the design, maintenance and improvement of systems of physical protection of nuclear material in international transport.

5. A State Party may consult and co-operate, as appropriate, with other States Parties directly or through the International Atomic Energy Agency and other relevant international organizations, with a view to obtaining their guidance on the design, maintenance and improvement of its national system of physical protection of nuclear material in domestic use, storage and transport and of nuclear facilities.

8. Article 6 of the Convention is replaced by the following text:

1. States Parties shall take appropriate measures consistent with their national law to protect the confidentiality of any information which they receive in confidence by virtue of the provisions of this Convention from another State Party or through participation in an activity carried out for the implementation of this Convention. If States Parties provide information to international organizations or to States that are not parties to this Convention in confidence, steps shall be taken to ensure that the confidentiality of such information is protected. A State Party that has received information in confidence from another State Party may provide this information to third parties only with the consent of that other State Party.

2. States Parties shall not be required by this Convention to provide any information which they are not permitted to communicate pursuant to national law or which would jeopardize the security of the State concerned or the physical protection of nuclear material or nuclear facilities.

9. Paragraph 1 of Article 7 of the Convention is replaced by the following text:

1. The intentional commission of:
 - (a) an act without lawful authority which constitutes the receipt, possession, use, transfer, alteration, disposal or dispersal of nuclear material and which causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to property or to the environment;
 - (b) a theft or robbery of nuclear material;
 - (c) an embezzlement or fraudulent obtaining of nuclear material;
 - (d) an act which constitutes the carrying, sending, or moving of nuclear material into or out of a State without lawful authority;
 - (e) an act directed against a nuclear facility, or an act interfering with the operation of a nuclear facility, where the offender intentionally causes, or where he knows that the act is likely to cause, death or serious injury to any person or substantial damage to property or to the environment by exposure to radiation or release of radioactive substances, unless the act is undertaken in conformity with the national law of the State Party in the territory of which the nuclear facility is situated;
 - (f) an act constituting a demand for nuclear material by threat or use of force or by any other form of intimidation;
 - (g) a threat:
 - (i) to use nuclear material to cause death or serious injury to any person or substantial damage to property or to the environment or to commit the offence described in sub-paragraph (e), or
 - (ii) to commit an offence described in sub-paragraphs (b) and (e) in order to compel a natural or legal person, international organization or State to do or to refrain from doing any act;
 - (h) an attempt to commit any offence described in sub-paragraphs (a) to (e);
 - (i) an act which constitutes participation in any offence described in subparagraphs (a) to (h);
 - (j) an act of any person who organizes or directs others to commit an offence described in sub-paragraphs (a) to (h); and
 - (k) an act which contributes to the commission of any offence described in sub-paragraphs (a) to (h) by a group of persons acting with a common purpose; such act shall be intentional and shall either:
 - (i) be made with the aim of furthering the criminal activity or criminal purpose of the group, where such activity or purpose involves the commission of an offence described in sub-paragraphs (a) to (g), or
 - (ii) be made in the knowledge of the intention of the group to commit an offence described in sub-paragraphs (a) to (g) shall be made a punishable offence by each State Party under its national law.

10. After Article 11 of the Convention, two new articles, Article 11A and Article 11B, are added as follows:

Article 11A

None of the offences set forth in article 7 shall be regarded for the purposes of extradition or mutual legal assistance, as a political offence or as an offence connected with a political offence or as an offence inspired by political motives. Accordingly, a request for extradition or for mutual legal assistance based on such an

offence may not be refused on the sole ground that it concerns a political offence or an offence connected with a political offence or an offence inspired by political motives.

Article 11B

Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite or to afford mutual legal assistance, if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request for extradition for offences set forth in article 7 or for mutual legal assistance with respect to such offences has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's race, religion, nationality, ethnic origin or political opinion or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any of these reasons.

11. After Article 13 of the Convention, a new Article 13A is added as follows:

Article 13A

Nothing in this Convention shall affect the transfer of nuclear technology for peaceful purposes that is undertaken to strengthen the physical protection of nuclear material and nuclear facilities.

12. Paragraph 3 of Article 14 of the Convention is replaced by the following text:

3. Where an offence involves nuclear material in domestic use, storage or transport, and both the alleged offender and the nuclear material remain in the territory of the State Party in which the offence was committed, or where an offence involves a nuclear facility and the alleged offender remains in the territory of the State Party in which the offence was committed, nothing in this Convention shall be interpreted as requiring that State Party to provide information concerning criminal proceedings arising out of such an offence.

13. Article 16 of the Convention is replaced by the following text:

1. A conference of States Parties shall be convened by the depositary five years after the entry into force of the Amendment adopted on 8 July 2005 to review the implementation of this Convention and its adequacy as concerns the preamble, the whole of the operative part and the annexes in the light of the then prevailing situation.
2. At intervals of not less than five years thereafter, the majority of States Parties may obtain, by submitting a proposal to this effect to the depositary, the convening of further conferences with the same objective.

14. Footnote b/ of Annex II of the Convention is replaced by the following text:

b/ Material not irradiated in a reactor or material irradiated in a reactor but with a radiation level equal to or less than 1 gray/hour (100 rads/hour) at one metre unshielded.

15. Footnote e/ of Annex II of the Convention is replaced by the following text:

e/ Other fuel which by virtue of its original fissile material content is classified as Category I and II before irradiation may be reduced one category level while the radiation level from the fuel exceeds 1 gray/hour (100 rads/hour) at one metre unshielded.

IZMENE I DOPUNE KONVENCIJE O FIZIČKOJ ZAŠTITI NUKLEARNOG MATERIJALA

1. Naziv Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala, koja je usvojena 26. oktobra 1979. godine (u daljem tekstu: „Konvencija”), zamenjuje se sledećim naslovom:

KONVENCIJA O FIZIČKOJ ZAŠTITI NUKLEARNOG MATERIJALA I NUKLEARNIH OBJEKATA

2. Preambula Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

DRŽAVE UGOVORNICE OVE KONVENCIJE,

PRIZNAJUĆI pravo svim državama da razvijaju i koriste nuklearnu energiju u miroljubive svrhe, kao i njihove legitimne interese za potencijalnu dobrobit koja može da se ostvari miroljubivim korišćenjem nuklearne energije,

UVERENE da postoji potreba da se olakša međunarodna saradnja i transfer nuklearne tehnologije u cilju miroljubivog korišćenja nuklearne energije,

IMAJUĆI U VIDU da je fizička zaštita od suštinskog značaja za zaštitu javnog zdravlja, sigurnost, životnu sredinu i nacionalnu i međunarodnu bezbednost,

IMAJUĆI U VIDU ciljeve i principe Povelje Ujedinjenih nacija u vezi sa očuvanjem međunarodnog mira i bezbednosti, kao i sa unapređivanjem dobrosusedskih i prijateljskih odnosa i saradnje među državama,

SMATRAJUĆI da, prema odredbama tačke 4. člana 2. Povelje Ujedinjenih nacija „Sve članice se u međunarodnim odnosima uzdržavaju od pretnje upotrebom ili od upotrebe sile protiv teritorijalnog integriteta ili političke nezavisnosti bilo koje države, ili na bilo koji drugi način koji nije u skladu sa ciljevima Ujedinjenih nacija,”

PODSEĆAJUĆI na Deklaraciju o merama za eliminaciju međunarodnog terorizma, koja predstavlja aneks na rezoluciju Generalne skupštine br. 49/60 od 9. decembra 1994. godine,

U ŽELJI da otkloni potencijalnu opasnost od nedozvoljenog prometa, nezakonitog uzimanja i korišćenja nuklearnog materijala i sabotaze nuklearnog materijala i nuklearnih objekata, i konstatujući da je fizička zaštita od takvih akata postala predmet rastuće zabrinutosti na nacionalnom i međunarodnom nivou,

DUBOKO ZABRINUTE zbog eskalacije terorističkih akata širom sveta, u svim njihovim oblicima i manifestacijama, kao i zbog pretnji koje predstavlja međunarodni terorizam i organizovani kriminal,

VERUJUĆI da fizička zaštita igra značajnu ulogu u podržavanju ciljeva nuklearne neproliferacije i borbe protiv terorizma,

U ŽELJI da putem ove konvencije daju doprinos univerzalnom jačanju fizičke zaštite nuklearnog materijala i nuklearnih objekata koji se koriste u miroljubive svrhe,

UVERENE da su krivična dela koja se odnose na nuklearni materijal i nuklearne objekte predmet ozbiljne zabrinutosti i da postoji neodložna potreba za usvajanjem odgovarajućih i efikasnih mera ili za jačanjem postojećih mera, kako bi se obezbedilo sprečavanje, otkrivanje i kažnjavanje takvih dela,

U ŽELJI da dalje jačaju međunarodnu saradnju u cilju uspostavljanja, saglasno nacionalnom zakonodavstvu svake države ugovornice i ovoj konvenciji, efikasnih mera za fizičku zaštitu nuklearnog materijala i nuklearnih objekata,

UVERENE da ova konvencija treba da predstavlja dopunu sigurnom korišćenju, skladištenju i transportu nuklearnog materijala i sigurnom radu nuklearnih objekata,

UVAŽAVAJUĆI da postoje međunarodno formulisane preporuke za fizičku zaštitu koje se povremeno ažuriraju, a koje mogu da pruže smernice za savremene načine ostvarivanja efikasnog nivoa fizičke zaštite,

UVAŽAVAJUĆI takođe, da efikasna fizička zaštita nuklearnog materijala i nuklearnih objekata koji se koriste u vojne svrhe predstavlja odgovornost države koja poseduje takav nuklearni materijal i nuklearne objekte, i podrazumevajući da se takvim materijalima i objektima pruža, i da će im se i dalje pružati, maksimalna fizička zaštita,

SAGLASILE SU SE O SLEDEĆEM:

3. U članu 1. Konvencije, posle tačke (c), dodaju se sledeće dve nove tačke:
 - (d) pod „nuklearnim objektom“ podrazumeva se objekat (uključujući i građevinske objekte i opremu koje se na njih odnose) u kome se nuklearni materijal proizvodi, prerađuje, koristi, u kome se njime rukuje, ili koji se u njemu skladišti ili odlaže, ukoliko bi eventualno nanošenje štete ili ometanje rada takvom objektu moglo dovesti do ispuštanja značajne količine radijacije ili radioaktivnog materijala;
 - (e) pod „sabotažom“ podrazumeva se svaki namerni akt usmeren protiv nuklearnog objekta ili nuklearnog materijala prilikom njegovog korišćenja, skladištenja ili prevoza, kojim bi se, direktno ili indirektno, mogli ugroziti zdravlje i sigurnost zaposlenog osoblja, stanovništva ili životne sredine, izlaganjem radijaciji ili ispuštanjem radioaktivnih supstanci.
4. Dodaje se novi član 1. posle člana 1. Konvencije, koji glasi:

Član 1A

Ciljevi ove konvencije su da se širom sveta postigne i održava efikasna fizička zaštita nuklearnog materijala koji se koristi u miroljubive svrhe, kao i nuklearnih objekata koji se u te svrhe koriste; da se sprečavaju i suzbijaju krivična dela koja su vezana za takav materijal i objekte širom sveta; kao i da se, u tom cilju, olakša saradnja među državama ugovornicama.

5. Član 2. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:
 1. Ova konvencija se primenjuje na nuklearni materijal namenjen korišćenju u miroljubive svrhe, koji se koristi, skladišti i prevozi, kao i na nuklearne objekte koji se koriste u miroljubive svrhe, stim da se članovi 3. i 4, kao i tačka 4. člana 5. Konvencije primenjuju na takav nuklearni materijal samo dok je on u međunarodnom prevozu.
 2. Odgovornost za uspostavljanje, primenu i kontinuirano sprovođenje režima fizičke zaštite u državi ugovornici počiva u potpunosti na toj državi.
 3. Osim obaveza koje su države ugovornice izričito preuzele u okviru ove konvencije, nijedna odredba Konvencije neće se tumačiti na štetu suverenih prava neke države.
 4. (a) Nijedna odredba ove konvencije ne utiče na druga prava, obaveze i odgovornosti država ugovornica u okviru međunarodnog prava, posebno u pogledu ciljeva i principa Povelje Ujedinjenih nacija i međunarodnog humanitarnog prava.

- (b) Aktivnosti oružanih snaga tokom oružanog sukoba u smislu međunarodnog humanitarnog prava, koje su regulisane tim pravom, ne uređuju se ovom konvencijom, a aktivnosti koje preduzimaju vojne snage neke države prilikom vršenja svojih službenih dužnosti, u meri u kojoj su one uređene drugim pravilima međunarodnog prava, ne regulišu se ovom konvencijom.
 - (c) Nijedna odredba Konvencije ne može se tumačiti kao zakonska dozvola za upotrebu ili pretnju upotrebom sile protiv nuklearnog materijala ili nuklearnih objekata koji se koriste u miroljubive svrhe.
 - (d) Nijednom odredbom Konvencije se ne odobrava, odnosno legalizuju na bilo koji drugi način, nezakoniti postupci, niti se isključuje krivično gonjenje u skladu sa drugim zakonima.
5. Konvencija se ne primenjuje na nuklearni materijal koji se koristi ili čuva za vojne potrebe, niti na nuklearne objekte koji sadrže takav materijal.
6. Posle člana 2. Konvencije, dodaje se novi član 2A, koji glasi:

Član 2A

1. Svaka država ugovornica uspostavlja, primenjuje i održava odgovarajući režim fizičke zaštite primeren nuklearnom materijalu i nuklearnim objektima u njenoj jurisdikciji, u cilju:

- (a) zaštite od krađe i drugog nezakonitog uzimanja nuklearnog materijala koji se koristi, skladišti i prevozi;
- (b) obezbeđivanja primene brzih i sveobuhvatnih mera za lociranje i, po potrebi, povraćaj nedostajućeg, odnosno ukradenog, nuklearnog materijala; kada se takav materijal locira izvan njene teritorije, ta država ugovornica postupa u skladu sa članom 5;
- (c) zaštite nuklearnog materijala i nuklearnih objekata od sabotaze; i
- (d) ublažavanja ili svođenja na minimum radijacionih posledica sabotaze.

2. Prilikom primene tačke 1, svaka država ugovornica:

- (a) uspostavlja i održava zakonski i regulatorni okvir kojim se reguliše fizička zaštita;
- (b) utvrđuje, odnosno određuje, nadležni organ, odnosno organe, zadužene za primenu zakonskog i regulatornog okvira; i
- (c) preduzima druge odgovarajuće mere koje su neophodne za fizičku zaštitu nuklearnog materijala i nuklearnih objekata.

3. Prilikom ostvarivanja obaveza iz tačke 1. i 2, svaka država ugovornica, bez obzira na druge odredbe ove konvencije, primenjuje, u meri u kojoj je to razumno i izvodljivo, sledeća načela fizičke zaštite nuklearnog materijala i nuklearnih objekata.

NAČELO A: *Odgovornost države*

Odgovornost za uspostavljanje, primenu i kontinuirano sprovođenje režima fizičke zaštite u okviru neke države isključivo počiva na toj državi.

NAČELO B: *Odgovornost za vreme međunarodnog prevoza*

Odgovornost države da obezbedi adekvatnu zaštitu nuklearnog materijala odnosi se i na međunarodi prevoz tog materijala, sve dok se ta odgovornost, po potrebi, propisno ne prenese na drugu državu.

NAČELO C: *Zakonski i regulatorni okvir*

Država je odgovorna za uspostavljanje i održavanje zakonskog i regulatornog okvira za regulisanje fizičke zaštite. Taj okvir treba da obezbedi uspostavljanje odgovarajućih merodavnih zahteva za fizičku zaštitu i da uključi sistem procene i licenciranja, ili druge procedure za izdavanje odobrenja. Ovaj okvir treba da obuhvati sistem inspekcije nuklearnih objekata i prevoza, kako bi se verifikovala usklađenost sa merodavnim zahtevima i uslovima iz licence ili drugih dokumenata kojima se izdaje odobrenje, kao i da bi se uspostavili načini za primenu zahteva i uslova, uključujući i efikasne sankcije.

NAČELO D: *Nadležni organ*

Država treba da uspostavi ili odredi nadležni organ odgovoran za primenu zakonskog i regulatornog okvira, koji ima odgovarajuće ovlašćenje, kompetenciju i finansijska sredstva i ljudske resurse za ispunjavanje odgovornosti koje su mu propisane. Država treba da preduzme korake da bi se obezbedila stvarna nezavisnost između funkcija nadležnog državnog organa i svakog drugog tela zaduženog za razvoj ili korišćenje nuklearne energije.

NAČELO E: *Odgovornost nosilaca licence*

Odgovornosti za primenu raznih elemenata fizičke zaštite u okviru države treba da budu jasno utvrđene. Država treba da obezbedi da glavnu odgovornost za primenu fizičke zaštite nuklearnog materijala ili nuklearnih objekata snose nosioci odgovarajućih licenci ili drugih dokumenata koja služe kao odobrenje (na pr.korisnici ili prevoznici).

NAČELO F: *Bezbednosna kultura*

Sve organizacije koje su uključene u sprovođenje fizičke zaštite treba da posvete dužnu pažnju bezbednosnoj kulturi, njenom razvoju i održavanju kako bi se obezbedila njena efikasna primena u celoj organizaciji.

NAČELO G: *Ugroženost*

Fizička zaštita države treba da se zasniva na njenoj aktuelnoj proceni ugroženosti.

NAČELO H: *Gradirani pristup*

Zahtevi koji se odnose na fizičku zaštitu treba da se zasnivaju na gradiranom pristupu, uzimajući u obzir aktuelnu procenu ugroženosti, relativnu atraktivnost, prirodu materijala i potencijalne posledice u vezi sa neovlašćenim uklanjanjem nuklearnog materijala i sa sabotražom nuklearnog materijala ili nuklearnih objekata.

NAČELO I: *Odbrana po dubini*

Zahtevi države u pogledu fizičke zaštite treba da odražavaju koncepciju višeslojnosti i više metoda zaštite (strukturne ili druge tehničke, personalne i organizacione) koje napadač mora da nadvlada odnosno zaobiđe kako bi ostvario svoje ciljeve.

NAČELO J: *Osiguranje kvaliteta*

Politiku osiguranja kvaliteta, kao i programe osiguranja kvaliteta trebalo bi ustanoviti i primeniti sa uverenjem da su zadovoljeni specifični uslovi svih aktivnosti značajnih za fizičku zaštitu.

NAČELO K: *Planovi za delovanje u slučaju ugrožavanja bezbednosti*

Potrebno je da svi nosioci licenci i nadležni organi pripreme i na odgovarajući način izvršavaju planove za delovanje u slučaju ugrožavanja bezbednosti kao odgovor na neovlašćeno uklanjanje nuklearnog materijala ili sabotražu nuklearnih objekata ili nuklearnog materijala, odnosno pokušaje u tom smislu.

NAČELO L: *Poverljivost*

Država treba da utvrdi uslove za zaštitu poverljivosti informacija, a čije bi neovlašćeno otkrivanje moglo da ugrozi fizičku zaštitu nuklearnog materijala i nuklearnih objekata.

4. (a) Odredbe ovog člana ne odnose se na nuklearni materijal za koji država ugovornica donese razložnu odluku da ga ne treba podvrgnuti režimu fizičke zaštite predviđenom u tački 1, uzimajući u obzir prirodu materijala, njegov kvantitet i relativnu atraktivnost, kao i potencijalne radijacione i druge posledice koje su u vezi sa svakim neovlašćenim aktom usmerenim protiv takvog materijala, kao i sa aktuelnom procenom ugroženosti od toga.

(b) Nuklearni materijal na koji se ne primenjuju odredbe ovog člana shodno podtački (a) treba zaštititi u skladu s praksom ekonomičnog upravljanja.

7. Član 5. Konvencije se zamenjuje sledećim tekstom:

1. Države ugovornice utvrđuju svoje kontakt tačke u vezi sa pitanjima koja su predmet Konvencije i o njima se, neposredno ili posredstvom Međunarodne agencije za atomsku energiju, međusobno obaveštavaju.

2. U slučaju krađe, pljačke, odnosno nekog drugog oblika nezakonitog uzimanja nuklearnog materijala, odnosno realne pretnje u tom smislu, države ugovornice, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, obezbeđuju, u što većoj meri, saradnju i pomoć bilo kojoj državi koja to zatraži, u cilju povraćaja i zaštite takvog materijala. Posebno:

- (a) Država ugovornica preduzima odgovarajuće korake da što pre obavesti druge države kojih se to tiče, o svakoj krađi, pljački ili nekom drugom obliku nezakonitog uzimanja nuklearnog materijala ili u slučaju realne ugroženosti od toga, kao i da, prema potrebi, obavesti Međunarodnu agenciju za atomsku energiju i druge nadležne međunarodne organizacije;
- (b) Pri tome, po potrebi, zainteresovane države ugovornice razmenjuju informacije međusobno, kao i sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju i drugim nadležnim međunarodnim organizacijama, sa ciljem zaštite ugroženog nuklearnog materijala, provere kompletnosti pošiljke ili povraćaja nezakonito uzetog nuklearnog materijala, i:
 - (i) koordiniraju svoje napore diplomatskim i drugim dogovorenim putem;
 - (ii) na zatev, pružaju pomoć;
 - (iii) obezbeđuju vraćanje pronađenog nuklearnog materijala koji je ukraden ili nestao kao posledica gore spomenutih događaja.

Načine realizacije ove saradnje utvrđuju zainteresovane države ugovornice.

3. U slučaju realne ugroženosti od sabotiranja nuklearnog materijala ili nuklearnog objekta, odnosno u slučaju njihove sabotaže, države ugovornice, u najvećoj mogućoj meri, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, kao i shodno svojim odnosnim obavezama prema međunarodnom pravu, saraduju na sledeći način:

- (a) U slučaju da neka država ugovornica ima saznanja o realnoj opasnosti od sabotiranja nuklearnog materijala ili nuklearnog objekta u nekoj drugoj državi, ta država utvrđuje odgovarajuće mere koje treba preduzeti kako bi, u što kraćem roku, obavestila onu drugu državu, a po potrebi i Međunarodnu agenciju za atomsku energiju i druge nadležne

međunarodne organizacije, o toj ugroženosti u cilju sprečavanja sabotaže;

- (b) U slučaju sabotaže nuklearnog materijala ili nuklearnog objekta u nekoj državi ugovornici, i ukoliko, po mišljenju te države, postoji verovatnoća da će druge države biti pogođene radijacijom, prva država, bez obzira na svoje druge obaveze u skladu sa međunarodnim pravom, preuzima odgovarajuće mere da u što kraćem roku obavesti državu ili države za koje postoji verovatnoća da će biti pogođene radijacijom i da, u slučaju potrebe, obavesti i Međunarodnu agenciju za atomsku energiju i druge nadležne međunarodne organizacije, u cilju svođenja na minimum, odnosno ublažavanja radijacionih posledica;
- (c) Ako u kontekstu podtačke (a) i (b), država ugovornica zatraži pomoć, svaka država ugovornica kojoj je upućen zahtev za pomoć odmah donosi odluku i obaveštava državu ugovornicu koja je uputila zahtev, neposredno ili posredstvom Međunarodne agencije za atomsku energiju, da li je u stanju da pruži zatraženu pomoć, kao i o obimu i uslovima pružanja takve pomoći;
- (d) Koordinacija saradnje shodno podtačkama (a) - (c) vrši se diplomatskim, odnosno drugim dogovorenim putem. Način realizacije ove saradnje utvrđuju, bilateralno ili multilateralno, zainteresovne države ugovornice.

4. Države ugovornice sarađuju i, po potrebi, konsultuju jedna drugu, neposredno ili preko Međunarodne agencije za atomsku energiju i drugih nadležnih međunarodnih organizacija, kako bi se pribavile smernice u vezi sa projektovanjem, održavanjem i unapređivanjem sistema fizičke zaštite nuklearnog materijala u međunarodnom transportu.

5. Država ugovornica može da konsultuje i, po potrebi, sarađuje s drugim državama ugovornicama, neposredno ili preko Međunarodne agencije za atomsku energiju i drugih nadležnih međunarodnih organizacija, u cilju pribavljanja smernica u vezi sa projektovanjem, održavanjem i unapređivanjem svog nacionalnog sistema fizičke zaštite nuklearnog materijala koji se koristi, skladišti i prevozi u okviru njenih nacionalnih granica, kao i o fizičkoj zaštiti nuklearnih objekata.

8. Član 6. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstem:

1. Države ugovornice preduzimaju odgovarajuće mere u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom u cilju zaštite poverljivosti informacija koje su primile poverljivim kanalima u skladu sa odredbama ove konvencije od neke druge države ugovornice ili učešćem u nekoj aktivnosti koja se realizuje u cilju primene ove konvencije. U slučaju da države ugovornice pruže poverljive informacije međunarodnim organizacijama ili državama koje nisu članice ove konvencije, preduzimaju se koraci da se zaštititi poverljivost takvih informacija. Država ugovornica koja je primila poverljive informacije od neke druge države ugovornice može da dostavi takve informacije trećim stranama samo uz saglasnost te druge države ugovornice.

2. Države ugovornice nisu dužne da na osnovu ove konvencije pružaju bilo kakve informacije koje ne mogu dostavljati shodno nacionalnom zakonodavstvu ili kojima bi se ugrozila bezbednost odnosne države ili fizička zaštita nuklearnog materijala ili nuklearnog objekta.

9. Tačka 1.člana 7. zamenjuje se sledećim tekstem:

Namerno činjenje:

- (a) akta bez zakonskog ovlašćenja koji predstavlja primanje, posedovanje, korišćenje, transfer, menjanje, odlaganje, odnosno širenje nuklearnog materijala, i koje prouzrokuje ili može da prouzrokuje smrt ili tešku telesnu povredu nekom licu, odnosno veliku štetu imovini ili životnoj sredini;
- (b) krađe ili pljačke nuklearnog materijala;
- (c) utaje ili pribavljanja nuklearnog materijala prevarom;
- (d) akta koji predstavlja prevoz, slanje, odnosno premeštanje nuklearnog materijala u neku državu ili iz nje bez zakonskog ovlašćenja;
- (e) akta koji je usmeren protiv nuklearnog objekta, ili akta kojim se ugrožava rad nuklearnog objekta, pri čemu učinilac namerno izaziva, odnosno kada je svestan da će taj akt verovatno prouzrokovati, smrt ili tešku telesnu povredu nekog lica ili veliku štetu na imovini ili životnoj sredini izlaganjem radijaciji odnosno ispuštanjem radioaktivnih supstanci, osim ako se takav akt ne vrši u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom te države ugovornice na čijoj teritoriji se nalazi nuklearni objekat;
- (f) akta koji predstavlja zahtev za predaju nuklearnog materijala pretnjom ili upotrebom sile, odnosno bilo kojim drugim oblikom zastrašivanja;
- (g) pretnje:
 - (i) upotrebom nuklearnog materijala radi izazivanja smrti ili teške telesne povrede nekom licu, odnosno velike štete na imovini ili životnoj sredini, odnosno činjenjem krivičnog dela opisanog u podtački (e), ili
 - (ii) izvršenjem krivičnog dela opisanog u podtačkama (b) i (e) kako bi se pravno ili fizičko lice, međunarodna organizacija ili država, prisilili da učine, odnosno da se uzdrže od činjenja nekog akta;
- (h) krivičnog dela u pokušaju iz podtački (a) - (e);
- (i) akta koji predstavlja učešće u nekom krivičnom delu iz tačke (a) - (h);
- (j) akta svakog lica koje organizuje, odnosno naloži drugima da učine krivično delo iz podtački (a) - (h);
- (k) akta koji doprinosi činjenju nekog od krivičnih dela iz podtački (a) - (h) od strane grupe lica koja deluju sa zajedničkim ciljem; takav akt je nameran i:
 - (i) vrši se, bilo u cilju podsticanja kriminalne aktivnosti ili kriminalnog cilja grupe, kada takva aktivnost, odnosno cilj, podrazumeva činjenje nekog od krivičnih dela iz podtački (a) – (g), ili
 - (ii) vrši se sa saznanjem o postojanju namere grupe da učini neko od krivičnih dela iz podtački (a) – (g), predstavlja kažnjivo krivično delo u svakoj državi ugovornici u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom.

10. Posle člana 11. Konvencije, dodaju se dva nova člana, član 11A i član 11B, koji glase:

Član 11A

Nijedno od krivičnih dela predviđenih u članu 7. ne smatra se, za potrebe ekstradicije, odnosno međusobne pravne pomoći, političkim krivičnim delom, odnosno krivičnim delom povezanim sa nekim političkim krivičnim delom ili krivičnim

delom inspirisanim političkim motivima. Prema tome, zahtev za ekstradiciju, odnosno međusobnu pravnu pomoć na osnovu takvog krivičnog dela, ne može se odbaciti isključivo na osnovu toga da se radi o političkom krivičnom delu, odnosno delu povezanom sa političkim krivičnim delom, ili nekim delom inspirisanim političkim motivima.

Član 11B

Nijedna odredba ove konvencija neće se tumačiti kao nametanje obaveze ekstradicije odnosno pružanja međusobne pravne pomoći, ako zamoljena država ugovornica opravdano sumnja da je zahtev za ekstradiciju u vezi s krivičnim delima predviđenim članom 7, odnosno zahtev za međusobnu pravnu pomoć u pogledu takvih krivičnih dela, podnet u cilju krivičnog gonjenja ili kažnjavanja nekog lica na osnovu rase, veroispovesti, nacionalnosti, etničkog porekla, odnosno političkog ubeđenja tog lica, odnosno ukoliko bi se udovoljavanjem tom zahtevu štetno uticalo na položaj tog lica iz bilo kog od navedenih razloga.

11. Posle člana 13. Konvencije, dodaje se novi član 13A, koji glasi:

Član 13A

Nijedna odredba ove konvencije neće uticati na transfer nuklearne tehnologije u miroljubive svrhe koji se ostvaruje u cilju jačanja fizičke zaštite nuklearnog materijala i nuklearnih objekata.

12. Tačka 3. člana 14. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

3. Ukoliko krivično delo podrazumeva nuklearni materijal koji se koristi, odlaže ili prevozi u okviru nacionalnih granica, i ako i navodni učinilac i nuklearni materijal, ostaju na teritoriji države ugovornice u kojoj je krivično delo učinjeno, odnosno ako krivično delo podrazumeva da nuklearni objekat i navodni učinilac ostaju na teritoriji države ugovornice u kojoj je krivično delo učinjeno, nijedna odredba ove konvencije neće se tumačiti kao obaveza države ugovornice da pruža informacije o krivičnom postupku pokrenutom u vezi sa tim krivičnim delom.

13. Član 16. ove konvencije je zamenjen sledećim tekstom:

1. Konferenciju država ugovornica saziva depozitar pet godina od stupanja na snagu Izmena i dopuna koje su usvojene 8. jula 2005. godine, u cilju razmatranja primene ove konvencije i njene adekvatnosti u odnosu na preambulu, ceo operativni deo i priloge u svetlu tada postojeće situacije.
2. U vremenskim intervalima, ne kraćim od pet godina posle toga, sazivanje novih konferencija sa istim ciljem može, podnošenjem depozitaru predloga u tom smislu, da obezbedi većina država ugovornica.

14. Fusnota b/ Priloga II Konvencije zamenjena je sledećim tekstom:

b/ Materijal koji nije ozračen u reaktoru ili materijal ozračen u reaktoru ali čiji je nivo radijacije jednak ili manji od 1 Gy/h (100 rad/h) na rastojanju od jednog metra bez zaštite.

15. Fusnota e/ Priloga II Konvencije je zamenjena sledećim tekstom:

e/ Drugo gorivo koje je zbog sadržine svog originalnog fisionog materijala klasifikovano kao kategorija I i II pre ozračivanja, može se smanjiti za jedan nivo kategorije dok nivo radijacije iz tog goriva prelazi 1 Gy/h (100 rad/h) na rastojanju od jednog metra bez zaštite.

Član 3.

O izvršavanju Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i o izvršavanju Izmena i dopuna Konvencije stara se ministarstvo nadležno za nuklearnu sigurnost i bezbednost, ministarstvo nadležno za pravosuđe, ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i regulatorno telo Vlade nadležno za nuklearnu i radijacionu sigurnost i bezbednost.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Izmena i dopuna Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim se propisuje da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE KONVENCIJE

Konvencija o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala - *Convention on the Physical Protection of Nuclear Material* (u daljem tekstu: Konvencija) je obavezujući međunarodno-pravni instrument u oblasti fizičke zaštite nuklearnog materijala koji se koristi u miroljubive svrhe. Naša zemlja (SFRJ) je Konvenciju potpisala 15. jula 1980. godine, a nacionalna procedura za njeno stupanje na snagu okončana je 1985. godine („Službeni list SFRJ“- Međunarodni ugovori br. 9/85). Konvencija je stupila na snagu 8.2.1987. godine.

Tokom primene Konvencije ugovorne strane su uvidele da ona ne obuhvata sve neophodne elemente i ne daje potpun odgovor na sve aspekte fizičke zaštite nuklearnog materijala kao jednog od osnovnih segmenata nuklearne bezbednosti. Stoga je, 8. jula 2005. godine u Beču, u sedištu Međunarodne agencije za atomsku energiju (MAAE), održana diplomatska konferencija na kojoj su se države – ugovorne strane saglasile da Konvenciju izmene i dopune kako bi se proširio njen delokrug, a sadržaj upotpunio odredbama koje više odgovaraju savremenim zahtevima. Izmene i dopune Konvencije (u daljem tekstu: Izmene i dopune) usvojene su konsenzusom 88 zemalja članica, usvajanjem Završnog akta koji je potpisala i naša zemlja, a saglasno Osnovama koje je Savet ministara Srbije i Crne Gore usvojio na svojoj sednici od 7. jula 2005. godine.

Da bi Izmene i dopune i stupile na snagu, što još uvek nije slučaj, potrebno je da prođe trideset dana od dana na koji je dve trećine država ugovornica deponovalo svoje instrumente za ratifikaciju, prihvatanje ili potvrđivanje (član 20.2.). Do 18. februara 2015. godine potrebnu nacionalnu proceduru za stupanje na snagu Izmena i dopuna obavile su 84 države, a Republika Srbija je jedna od retkih zemalja regiona koja to još nije učinila, uprkos tome što je Izmene i dopune potpisala još 2005. godine. Potvrđivanjem Izmena i dopuna i unapređenjem fizičke zaštite, Republika Srbija daje i svoj doprinos da Izmenjena i dopunjena konvencija što pre stupi na snagu, učestvujući tako u jačanju međunarodno-pravnog okvira i globalne borbe protiv terorizma.

Donošenje Zakona o potvrđivanju je i važan korak na putu usklađivanja sa legislativom Evropske unije koja je ugovorna strana Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala od 6.10.1991. Evropska komisija je 2007. godine donela odluku kojom odobrava i pristupanje Izmenjenoj i dopunjenoj konvecniji koja time postaje i sastavni deo EU zakonodavstva.

Korišćenje nuklearne energije mora se vršiti na takav način koji ne predstavlja pretnju nacionalnoj i međunarodnoj bezbednosti i koji je siguran po pitanju zdravlja ljudi i životne sredine. Fizička zaštita nuklearnog materijala i nuklearnih objekata je, zbog svojstava koja poseduju i posledica koje mogu da nastanu u slučaju njihove zloupotrebe, od suštinskog značaja za zaštitu javnog zdravlja, životne sredine i nacionalne i međunarodne bezbednosti. Fizička zaštita je važan segment nuklearne bezbednosti i preduslov da se otkloni ili umanji potencijalna opasnost od nedozvoljenog prometa, nezakonitog uzimanja i korišćenja nuklearnog materijala, diverzije i sabotaze nuklearnih objekata.

Narastajuća pretnja od terorizma i povećan broj terorističkih akata u svetu uključuju i pretnju od nuklearnog terorizma kao njegovog najvišeg vida. Nedozvoljeni promet nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala, nedovoljna i neadekvatna fizička zaštita, kao i izvori jonizujućih zračenja i nuklearni materijali nad kojima, bilo da su izgubljeni ili ukradeni, ne postoji državna kontrola, u uskoj su vezi sa mogućnošću da dođe do zloupotrebe od strane neovlašćenih subjekata, dok je savremena, sveobuhvatna i adekvatna fizička zaštita preduslov za njeno sprečavanje.

Kako su krivična dela koja se odnose na nuklearni materijal i nuklearne objekte predmet ozbiljne zabrinutosti širom sveta, neodložna je potreba za usvajanjem novih odgovarajućih i efikasnih mera ili jačanje postojećih mera, kako bi se obezbedilo sprečavanje, otkrivanje i kažnjavanje takvih dela. Izmene i dopune imaju za cilj da se globalno postigne i održava efikasna fizička zaštita nuklearnog materijala i nuklearnih objekata koji se koriste u miroljubive svrhe, da se sprečavaju i suzbijaju krivična dela koja se odnose na takav materijal i objekte, kao i da se, u tom cilju, olakša saradnja ugovornih strana.

Iako je Konvencija iz 1980. godine doprinela jačanju fizičke zaštite nuklearnog materijala u čitavom svetu, porast potencijalnih opasnosti za zloupotrebu poslednjih decenija nameće potrebu za upotpunjavanjem i jačanjem pravnog i regulatornog okvira za ovu oblast i mera za njihovo sprovođenje, što je i dovelo do potrebe da se izvrše njene izmene i dopune.

I dok je dosadašnja konvencija obuhvatala samo nuklearne materijale, i to tokom međunarodnog transporta, izmenjena i dopunjena Konvencija proširuje svoj delokrug i na nuklearne objekte, kao i na čuvanje, korišćenje i transport u okvirima nacionalnih granica. Njom se opseg kažnjavanja proširuje i na krijumčarenje, nedozvoljeni promet i sabotazu i jača međunarodna saradnja po ovim pitanjima. Takođe se naglašava i obaveza svake države da uspostavi, sprovodi i održava odgovarajući režim fizičke zaštite zasnovan na osnovnim bezbednosnim načelima. Odredbe izmenjene i dopunjene Konvencije se odnose još i na odgovornost države, odgovornost za vreme međunarodnog prevoza, zakonodavni i regulatorni okvir, nadležno telo, odgovornost nosioca licence, sigurnosnu kulturu, pretnju, odbranu po dubini i gradirani pristup, osiguranje kvaliteta, planove u slučaju vanrednih situacija i tajnost podataka. Naglašen je i značaj međunarodne saradnje u oblasti fizičke zaštite nuklearnog materijala i nuklearnih objekata, ne samo po pitanju međusobne pomoći i razmene iskustava, već pogotovo, pri postojanju opravdane pretnje od sabotaze i nuklearnog terorizma, kao i po pitanju odgovora na nju.

Zahvaljujući izmenama i dopunama, uspostavlja se kompatibilnost režima u međunarodnim okvirima i vrši usklađivanje sa međunarodnim zahtevima, a naročito sa standardima i preporukama MAAE, vrši harmonizacija sa zakonodavstvom EU, olakšava unapređenje međunarodne saradnje sa drugim zemljama i međunarodnim i regionalnim organizacijama, a posebno sa zemljama iz okruženja. Kada ovako dopunjena konvencija bude stupila na snagu, njene izmene će značajno uticati da se smanji ranjivost država ugovornica na nuklearni terorizam.

Kako su i izmene i dopune, kao i sama Konvencija, pravno obavezujući instrumenti, neispunjavanje zahteva koje postavljaju njihove odredbe povlači za sobom sankcije i na međunarodnom planu. Primenljivost tih zahteva se, ukoliko to već nije učinjeno, obezbeđuje kroz njihovo transponovanje u nacionalno zakonodavstvo, tj. kroz izmenu i dopunu zakonskih i podzakonskih akata. Na taj način se stvaraju preduslovi za primenu zahteva unutar i van državnih granica i istovremeno dobija usmerenje za unapređenje i međunarodnu harmonizaciju režima bezbednosti.

III. STVARANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA ZA IZVRŠAVANJE KONVENCIJE

Finansijska sredstva za izvršavanje Konvencije će se obezbediti kroz redovno finansiranje iz budžeta nadležnih organa i institucija planiranih za fizičku zaštitu.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE KONVENCIJE

Za sprovođenje Izmena i dopuna Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala nije potrebno izdvajanje posebnih finansijskih sredstava iz budžeta Republike Srbije.